

Regionkontoret

Hälso- och sjukvård

Pernilla Wallerstedt

Hälso o sjukvårdsstrateg

Beslutsförslag**Datum**

2025-09-09

Diarienummer

RS240366

Regionstyrelsen**Svar på motion om tillgänglig vård i hela Halland****Förslag till beslut**

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige att:

- Bredda den pågående utredningen om primärvårdsakuter på sjukhusen i Halmstad och Varberg (RS231245), som beställts av regionfullmäktige, för att även beakta de yrkanden som framkommit i Socialdemokraternas motion. Detta då primärvårdsakuter innebär en påverkan på hela utbudet av primärvård och utbudet behöver ses över i samtliga kommuner. Därmed skapas en strategisk inriktning för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård i hela Halland.
- Motionen är därmed att se som besvarad.

Sammanfattning

Socialdemokraterna i Region Halland har genom Lise-Lotte Bensköld Olsson (S) och Patrik T Nilsson (S) inkommit med en motion om tillgänglig vård i hela Halland. Motionärerna föreslår regionfullmäktige att besluta om att starta en närakut i Falkenberg, utöka öppettider på kvälls- och helgmottagningen i Hylte, starta upp en kvälls- och helgmottagning i Laholm samt att ta fram en långsiktig strategi för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård. Yttrande har inhämtats från Driftnämnden Närsjukvård.

Utifrån en samlad bedömning föreslår regionkontoret att den pågående utredningen om primärvårdsakuter på sjukhusen i Halmstad och Varberg (RS231245), som beställts av regionfullmäktige, breddas för att även beakta de yrkanden som framkommit i Socialdemokraternas motion. Detta då primärvårdsakuter innebär en påverkan på hela utbudet av primärvård och

utbudet behöver ses över i samtliga kommuner. Därmed skapas en strategisk inriktning för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård i hela Halland.

Bakgrund

Motionen i korthet

Socialdemokraterna i Region Halland har genom Lise-Lotte Bensköld Olsson (S) och Patrik T Nilsson (S) inkommit med en motion om tillgänglig vård i hela Halland. I motionen konstateras att beslutet om sjukhusens placering och innehåll, som regionfullmäktige tog i december 2023, är ett steg i hur den framtida hälso- och sjukvården ska struktureras. Nästa steg bör vara att se hur tillgänglighet och behov ser ut i övriga kommuner på ett samlat och strukturerat vis.

Motionärerna föreslår att:

1. Starta en närakut i Falkenberg.
2. Utöka öppettider på kvälls- och helgmottagningen i Hylte.
3. Starta upp en kvälls- och helgmottagning i Laholm.
4. Ta fram en långsiktig strategi för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård i hela Halland.

Sammanfattat yttrande från Driftnämnden Närsjukvård

Generellt

Driftnämnden Närsjukvård konstaterar att mätningar visar på att behovet av primärvård är störst dagtid och att det går att få ut fler besökstider per krona dagtid än vad det går att få på kvällar och helger. Vidare visar egna mätningar på att öppettiderna i Hylte och Laholm bedöms täcka befolkningens nuvarande behov.

Förslag 1

Driftnämnden Närsjukvård ställer sig i grunden positiv till närakuter men önskar avvakta eventuell ytterligare etablering av sådan. Detta för att inte föregå den fördjupade analys om primärvårdsakuter som är beställd av regionstyrelsen i samband med beslut om de halländska sjukhusområdena. Driftnämnden önskar också omhänderta resultatet av det pilotprojekt som pågått under sommaren 2024 med vårdcentralsakuter vid sjukhusen i Varberg och Halmstad.

Förslag 2 och 3

Gällande förslag om förändring kring öppettider på kvälls- och helgmottagningarna anser nämnden att det inte bör föregå en eventuell långsiktig strategi (förslag punkt 4). De resultat som en sådan strategi ger bör i så fall återges i Vårdval Hallands uppdragsbeskrivning för en jämlik vård.

Förslag 4

Driftnämnden ställer sig positiv till att Region Halland tar fram en långsiktig strategi för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård i hela Halland.

I yttrandet finns en protokollsanteckning där Socialdemokraterna inte ställer sig bakom att avvakta.

Vårdcentralernas uppdrag

Vårdcentralernas uppdrag regleras genom ”Uppdragsbeskrivning och förfrågningsunderlag för vårdval i närsjukvården”. Vårdcentralen ska ha ett öppethållande som svarar mot invånarnas behov av närsjukvård och vara öppen minst 45 timmar per vecka. Vårdcentralen ska bedriva kvälls- och helgmottagning. Detta kan ske genom att delta i närsjukvårdens gemensamma kvälls- och helgmottagning utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser eller genom att vårdcentralen har egen kvälls- och helgmottagning.

Nuvarande utbud av kvälls- och helgmottagning

Varje vårdcentral ansvarar för att där ska finnas ett utbud för listad patient men patienterna kan, i enlighet med Patientlagen, välja primärvård fritt oavsett listning. Vårdcentralerna håller vanligtvis öppet vardagar mellan kl 8.00-17.00 men variationer finns. Utbud per kommun utanför denna tid beskrivs översiktligt i tabellen nedan. Det som beskrivs under lördag och söndag avser även helgdagar.

Sammanställningen visar att det finns ett utbud av primärvård för hallänningen i egen kommun på helgerna, förutom i Hylte kommun där det saknas utbud på söndagar. Utbudet på vardagkvällar varierar mellan kommunerna där Kungsbacka har mest öppet följt av Halmstad. I Laholm finns inget utbud efter kl. 17.00, i Falkenberg visst utbud fram till kl. 18.00 och i Varberg är det öppet till kl. 18.30. Det som också framgår i sammanställningen är att det i Kungsbacka på vardagar, olikt övriga kommuner, finns utbud av primärvård både på vårdcentralerna och på Kungsbacka Närakut på dagtid.

Kommun	Må-Fre	Lör	Sön	kommentar
Kungsbacka	7.00-24.00	7.00-24.00	7.00-24.00	Avser Kungsbacka Närakut
Varberg	*-19.00	*9.00-18.00	*9.00-18.00	*Avser Kvälls- och helgmottagning (KHM) Varberg. Neptunuskliniken har eget utbud, vardagkvällar till kl. 18 och helger kl 10.00-16.00.
Falkenberg	** -18.00	*9.00-18.00	*9.00-18.00	*Avser Helgmottagning Falkenberg ** De VC som ligger centralt i Falkenberg har samtliga utbud till kl. 18 på vardagar. De VC som ligger utanför tätort har lite varierade tider när de stänger, där VC Ullared har utbud till kl. 18 två vardagar/vecka.
Hylte	-18.00	9.00-15.00	-	Hyltebruk Kvälls- och helgmottagning. Utgår från VC:s lokaler i Hyltebruk.
Halmstad	*-20.00	*9.00-18.00	*9.00-18.00	*Avser Kvälls- och helgmottagning (KHM) Halmstad. Praktikertjänst Kattegattkliniken och Viktoriakliniken har eget utbud vardagkvällar till kl. 19.00 och helger kl. 10.00-15.00.
Laholm	-	9-15.00	9-15.00	Avser Helgmottagning Laholm Ingen VC är öppen efter 17 vardagar.

Regionalt utredningsuppdrag

19 juni 2024 beslutade regionfullmäktige att ge regionstyrelsen i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av samlokaliserade primärvårdsakuter på sjukhusen i Halmstad och Varberg. Analysen ska genomföras som en del av genomförandet av lokalförsörjningsplanerna (RS231245).

Befolkningsutveckling

Region Hallands befolkningsprognos för 2040 visar på en förväntad ökning i Falkenbergs kommun på fem procent och Laholms kommun på två procent. Hylte kommun prognostiseras i stället med en minskning på tolv procent. Ökningen i yngre åldersgrupper sker i lägre takt.

Övervägande

Sökmönster på helgerna

Primärvård

Vid en jämförelse av invånarnas sökmönster under helgerna 2023 på kvälls- och helgmottagningar i Halland samt Kungsbacka närakut, framgår att flest besök per invånare görs av de som bor i Kungsbacka kommun. Minst antal besök per invånare görs av de som bor i Varbergs kommun, följt av Halmstad kommun. Nivån för invånare i kommunerna Falkenberg, Hylte och Laholm är relativt lika och ligger i mitten.

Akutmottagningarna

Under samma period har de som söker vård på HS akutmottagningar, på en nivå som i regional analys tolkats motsvara primärvårdsnivå (kategoriserade utifrån bedömningsskalan RETTS till blå och grön), sorterats utifrån vilken kommun de kommer ifrån. Även här är sökmönstret från boende i kommunerna Falkenberg, Hylte och Laholm på ungefär samma nivå. Sökmönstret ligger under nivån för Varberg och Halmstad, som är de kommuner med flest besök per invånare, men över nivån för invånarna i Kungsbacka kommun. Kungsbacka kommun är dock inte jämförbar fullt ut då data saknas avseende sökmönstret över regiongränsen. Värt att notera är att invånarna i Hylte kommun besöker akuten i en lägre omfattning än invånare från kommunerna Halmstad och Varberg, även om man tittar enskilt på söndagar, då Hylte saknar lokalt utbud av primärvård.

Nätläkare

Användningen av så kallade nätläkare visar också regionala skillnader. Invånarna i Kungsbacka kommun använder denna tjänst mest, medan invånarna i Hylte och Laholm använder nätläkare minst.

Åldersgruppen 0-25 år

En summering av besöken på helgerna 2023 till HS akutmottagningar (motsvarande "primärvårdsnivå" enligt ovan), Kungsbacka Närakut och kvälls- och helgmottagningarna visar att 40 procent av besöken utförs av invånare i åldersgruppen 0-25 år.

Sökmönster på kvällarna

Regional data möjliggör inte analys av sökmönster på kvällarna på motsvarande vis som för helgerna då besöksdata ofta inte går att kategorisera per timme. Det kan dock konstateras att besöken på HS akuten 2023

(motsvarande ”primärvårdsnivå” enligt ovan) sker alla dagar i veckan till övervägande del mellan kl 10-20 med lite extra tyngd lördag och söndag förmiddag samt söndag kväll och måndag morgon.

Samlade överväganden

Lokal tillgång till primärvård är inte jämlik för hallänningen. Öppettiderna och utbudsformerna varierar. Exempel på detta är att boende i Hylte kommun inte har något lokalt utbud på söndagar och boende i Laholms kommun inte har något lokalt utbud efter kl 17.

Regional uppföljning av sökmönstret i Halland visar dock inte på att kommuninvånare från Falkenberg, Hylte eller Laholm söker primärvård på kvälls- och helgmottagningar i mindre omfattning än hallänningen i stort. Inte heller söker invånare från dessa kommuner vård på HS akuten på ”primärvårdsnivå” i en större omfattning än invånare från andra kommuner. Detta styrker Driftnämnden Närsjukvårds konstaterande att utbudet av primärvård på jourtid i Hylte och Laholm idag förefaller täcka nuvarande behov.

Vidare visar sökmönstret på akuten att konsumtionen av vård sker under hela dagarna vilket borde vara en indikation på att tillgängligheten dagtid på vårdcentralerna inte bör minska till förmån för tider på kvällarna. Driftnämnden Närsjukvård konstaterar att det inom ramen för vårdvalet är mer kostnadseffektivt att erbjuda tider dagtid.

Att bedriva primärvård på kvällar och helger innebär kostnader, vilket gör att vårdcentralerna ofta väljer att hantera dessa uppdrag gemensamt. Detta möjliggör en effektivare bemanning. För vårdcentraler som ligger långt ifrån tätorter och andra vårdcentraler innebär det en ökad påfrestning att hålla öppet, då det finns få vårdcentraler att dela uppdraget med. Detta är särskilt tydligt i Hylte kommun, som endast har en vårdcentral.

Konsumtionen av vård på helger sker idag i hög utsträckning av barn och yngre vuxna. Detta är en ålderskategori med svagare tillväxt än befolkningen i stort enligt SCB och i Hylte kommun till och med avtagande. Det är också en åldersgrupp där det kan finnas preferenser till andra sätt att erhålla vård på än de mer traditionella, exempelvis digitalt. Detta kan vara en anledning till att mer nogsamt analysera sökmönstret, för att på bästa sätt möta framtida behov med tillgängliga men också kostnadseffektiva utbudsformer.

För en mer jämlik vård för hallänningen och mer jämlika förutsättningar för verksamheterna kan krav avseende öppettider och utbudsform samt villkor i form av ekonomiska förutsättningar behöva ses över. Utvecklade krav avseende öppettider för Vårdval Halland närsjukvård skulle innebära en mer jämlik vård för hallänningen men där utbudsformen fortsatt kan vara anpassad till lokala förutsättningar. Driftnämnden Närsjukvård ställer sig positiv till framtagande av en långsiktig strategi och att resultat av strategin återges i Vårdval Hallands uppdragsbeskrivning för en jämlik vård.

Utifrån en samlad bedömning föreslår regionkontoret att den pågående utredningen om primärvårdsakuter på sjukhusen i Halmstad och Varberg (RS231245), som beställts av regionfullmäktige, breddas för att även beakta de yrkanden som framkommit i Socialdemokraternas motion. Detta då primärvårdsakuter innebär en påverkan på hela utbudet av primärvård och utbudet behöver ses över i samtliga kommuner. Därmed skapas en strategisk inriktning för ökad tillgänglighet och mer jämlik vård i hela Halland.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Regionkontoret

Krister Björkegren
Regiondirektör

Emma Pihl
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga:

- Motion om tillgänglig vård i hela Halland
- Yttrande om motion om tillgänglig vård i hela Halland från Driftnämnden Närsjukvård DN NSV240230

Styrelsens/nämndens beslut delges

Driftnämnden Närsjukvård